

HVIDBOG

PLANSTRATEGI 2015

SLAGELSE KOMMUNE, CENTER FOR TEKNIK OG MILJØ

MAJ 2016

HVAD ER EN HVIDBOG

Når Slagelse Kommune laver planer, har borgerne mulighed for at fremsende bemærkninger til indholdet. Det sker i høringsperioden, der finder sted, når planforslaget er blevet vedtaget af byrådet.

For at skabe overblik over tilbagemeldingerne, samler Slagelse Kommune de indkomne bemærkninger sammen i en hvidbog. Der er registreret i alt 8 bemærkninger inden for høringsfristen.

Bemærkningerne er gengivet på de næste sider i en forkortet version, men hovedbudskaberne er uændrede. Bemærkningernes fulde ordlyd ses bagest, hvor de er vedhæftet som bilag.

Hvidbogen forelægges byrådet, inden planen godkendes endeligt.

PLANFORSLAGET

Denne hvidbog vedrører forslag til Planstrategi 2015.

Planforslaget har været fremlagt i offentlig høring fra den 4. marts 2016 til den 1. maj 2016.

KORSØR MIDTBY

OVERSIGT

Slagelse Kommune har rettidigt modtaget bemærkninger fra følgende afsendere:

1. Henrik Hansen
Fladholtevej 5, Slagelse
2. Martin Bodker Fritzen
Lindevej 9, Slagelse
3. Nicholas Thomsen
Lille Færgestræde 1, Korsør
4. Bevaringsforeningen v. Jan Simmelhag
5. Danmarks Naturfredningsforening, Slagelse v. Ib Larsen
6. Skælskør Bevaringsforening v. Mette Lund Jørgensen
7. Agersø Beboerforening og Omø Beboer- og Grundejerforening v. Jytte Bjergvang
8. Elevråd i Slagelse Kommune

SAMMENFATNING

Herunder er bemærkningerne gengivet i resumé og med Slagelse Kommunes kommentarer til bemærkningerne vist til venstre. Nummeret refererer til oversigten over afsendere.

SLAGELSE KOMMUNES KOMMENTARER:

Planafdelings kommentarer

Vedr. kulturhistorie og oplysningsskilte: Forbedret formidling af kommunens kulturhistorie kan have væsentlig betydning i forbindelse med kommunens indsatsområder 'bosætning' og 'oplevelser'. Det er et emne, der bør arbejdes videre med i den kommende kommuneplan og kommuneplanperiode. Arbejdet bør helst ske i samarbejde mellem kommunen og bevaringsforeningerne og øvrige lokale aktører.

Vedr. trampestier: Stierne kan ses som et led i Slagelse Kommunes visioner, hvor kultur, oplevelser og bevægelse er rammevilkår for både bosætning, erhvervsudvikling og turisme. I samarbejde med organisationer, borgergrupper, lokalråd og almindelige borgere er der for nylig lavet en overordnet stiplan for kommunen. Det er hensigten, at planen er et dynamisk værktøj, der løbende skal opdateres med nye gode stiforløb.

Indstilling: Ingen ændringer til Planstrategi.

Planafdelings kommentarer

MBFs projektforslag lægger op til et samspil mellem forskning, uddannelser, oplevelser og erhvervslivet, der stemmer fint med kommunens dagsorden for vækst.

Indstilling: Ingen ændringer til Planstrategi.

RESUMÉ AF AFSENDERENS BEMÆRKNINGER TIL PLANFORSLAGET:

1. HENRIK HANSEN

HH foreslår, at man sætter oplysningsskilte op ved gamle bygninger og landskabsmæssige karaktertræk og andet, som tidligere har haft en funktion, f.eks. gl. station, fabrik, skole, hotel m.v.

Disse bygninger og landskabsmæssige karaktertræk er en del af kulturhistorien, og der bør oplyses om, hvad der har været på disse steder før. Dette bør gøres med skilte og med QR koder, hvor man så kan læse mere.

HH mener, det bør være lokalrådene, der udvælger de lokalkulturhistoriske bygninger og landskabstræk. Omkostninger til skiltene kan dækkes af sponsorater fra det lokale erhvervsliv.

HH foreslår, at Slagelse stiller sig bag et projekt, som bakker op om lokale trampesti projekter, som bør ledes af lokalrådene. HH mener, at naturen i Slagelse ikke er frit tilgængelig, da det mange steder ikke er muligt at komme på langs af åer, vandløb, søer og strandkanter. HH har dog forståelse for, at hvis dette skal gøres med frivillige aftaler med lodsejere, kan det tage lang tid.

2. MARTIN BODKER FRITZEN

Kommer med et forslag, som også har deltaget i idékonkurrencen om "Gateway til Slagelse" nye aktiviteter på Hunsballe-grunden. MBF mener, at hans idé, dog passer endnu bedre til "Klædt på og parat til fremtiden".

Projekter handler om at lave Zealand Software Center, hvor forskning, uddannelse, events, iværksætterri og erhvervsliv spiller sammen på en fælles platform. Her skal samtidig også være en formidling af Antvorskovs historie.

Planafdelings kommentarer

Slagelse Kommune arbejder målrettet for at skabe så naturlige hydrologiske forhold som muligt i vores vandløb bl.a. i Tude Å, der sammen med Vårby Å omkranser Trelleborg. Det foreslåede projekt med kanalisering og brydning af naturlige vandskel er ikke umiddelbart uforligneligt med tanken om naturlige hydrologiske forhold. Slagelse kommunes arbejde med offentlige vandløb sker i dag primært med baggrund i de statslige vandplaner. Dette arbejde vil pågå frem til 2027.

Indstilling: Ingen ændringer til Planstrategi.

Planafdelings kommentarer

Det er helt korrekt, at kommunens kulturarv og kulturmiljøer er væsentlige aktier, der har stor betydning for bosætning, erhvervsudvikling, oplevelser og lokalt identitet. Det er selvfølgelig beklageligt, at Bevaringsforeningen mener at kommunen har underprioriteret disse forhold. Kulturarv og kulturmiljø er emner, der skal arbejdes videre med i den kommende kommuneplan og kommuneplanperiode. Arbejdet bør helst ske i samarbejde mellem kommunen og bevaringsforeningerne og øvrige lokale aktører.

Indstilling: Ingen ændringer til Planstrategi.

3. NICHOLAS THOMSEN

NT nævner Farum sø, Furesø, Lyngby sø og Bagsværd sø, som inspiration til hans idé. Ved disse søer er der lavet kanaler, der binder dem sammen. Det gør området meget attraktivt, og det mener NT, at Slagelse skal kopiere.

NT mener, at Slagelse skal starte med at lave et nyt kanal-/vandløbs-system, der går fra Trelleborg til de 4 nor i kommunen. Herefter skal strandene renses, og der skal laves badeanstalter 5-6 steder i kommunen, som så bliver Guldkysten i Slagelse. Projektet skal samtidig løse en del af de klimaproblemer, som kommunen har, f.eks. sumpområder og spildevand.

NT mener, man skal starte med at lave et 20-40m bredt kanal-/vandløbs-system, fra Trelleborg til de 4 nor - Korsør Nor, Skælskør Nor, Basnæs Nor og Holsteinborg Nor, så tæt på byerne som muligt. Her kan der være plads til både kanoer og turbåde.

Herefter kan det udbygges med mindre vandløb, og der kan laves nogle naturovernatningspladser og lystfiskerpladser. Dette nye kanal-/vandløbs-system, skal forbindes med de eksisterende vandløb, som skal klimatilpasses og sikres mod højvande og oversvømmelse med diger langs vandløbene.

NT mener, at man i forvejen investerer i klimatilpasning og nye anlægsprojekter, og hvis kommunen prioriterer lidt om og søger fonde og støtteordninger, bl.a. EU egnsudviklingsstøtte, så kan man godt finde økonomi til projektet.

4. BEVARINGSFORENINGEN V. JAN SIMMELHAG

Mener at kulturarven og de eksisterende kulturmiljøer i Slagelse kommune har været underprioriteret i årtier, disse har ellers stor betydning for tiltrækning af nye borgere og turister. Der står stort set intet om kulturarv i "Klædt på til fremtiden", "Trends og Tendenser" og "Politisk retning".

På grund af manglende sans for kvalitetsbevidst arkitekturpolitik, er Slagelse en af Danmarks kedeligste og grimteste byer, hvad angår den ældre del af byen.

Bevaringsforeningen mener, at det arbejde, der udføres i de fleste kommuner for at bevare og udnytte kulturarven og kulturmiljøer, har i Slagelse Kommune været beklageligt underprioriteret gennem de sidste årtier. Dette har eller stor betydning for tiltrækning af nye borgere og turister.

I tidligere Skælskør Kommune var der stor opmærksomhed på kulturarven og allerede i 1989-1994 blev der udarbejdet bevarende lokalplaner for Agersø, Omø og Bisserup, samt et Kommuneatlas for hele kommunen.

En undersøgelse for et par år siden, foretaget af Realdania for Kulturarvestyrelsen, påviser, at kulturarven skaber udvikling, tiltrækker borgere, understøtter erhvervsudvikling, tiltrækker turister og giver identitet.

En anden af Realdanias publikationer "Vores fælles skatkammer" fortæller, at bygningsarven er penge værd, fordi den får boligpriserne til at stige.

Siden Kommuneplan 1987 har alle Slagelse kommuneplaner indeholdt alle de rigtige retningslinjer for planlægningen af by og land, men de gode hensigter, er ikke blevet overholdt, hvad angår kulturarv og kulturmiljø.

Bevaringsforeningen anmoder Slagelse Kommune om i fremtiden og i den kommende kommuneplan 2017 at lægge væsentlig større vægt på kulturplanlægning, bevarende lokalplaner, SAVE-registrering af alle manglende områder og kulturarvens forvaltning.

I begyndelsen af 1980-erne udpegede Vestsjællands Amt i alt 42 kulturmiljøer, i det der nu udgør Slagelse Kommune. De står nu pænt opnoterede i den gældende kommuneplan, men der mangler enhver opfølgende planlægning

Nævner som eksempel Boeslunde Andelsmejeri, der nu har mistet sin karakteristiske mejeri-bygning eller Tjæreby Station, hvor der efter en uheldig ombygning af den meget bevaringsværdige stationsbygning, er givet landzonetilladelse til på nordsiden af fodsporet, at opføre en stor metalhal til smedeindustri. Der er kun lidt over en km til det nærmeste industriområde.

I Slagelse Kommunes Kommuneplan 1987 kan man i hæfte 7 "Rammer for lokalplanlægning" se, at der skal udarbejdes bevarende lokalplaner for: Hallelev, Næsby ved Skoven, Havrebjerg, Øster Stillinge, Hejninge og Næsby ved Stranden. Ingen af stederne er det dog sket, og i den nuværende store kommune mangler der endnu flere.

Et af de mest værdifulde mindre kulturmiljøer fandtes endnu for ret få år siden i den lille

landsby Næsby ved Stranden. Kommunen lovede flere gange at lave en bevarende plan for landsbyens 10 ejendomme, men det er aldrig sket.

Skælskør Kommune fik i 1994 lavet en komplet SAVE-registrering af hele kommunen, betalt af staten. Slagelse afslog at få lavet en sådan. Senere har man dog fået laven en mere simpel SAVE-registrering af Slagelse- og Korsør bymidte, men intet på landet.

Gennem de sidste mange år er der forsvundet megen værdifuld kulturarv på grund af manglende sagsbehandling og måske for beskeden faglig viden. Det synes som om kommunen ikke er interesseret i at lade sit personale deltage i relevant efteruddannelse.

Bevaringsforeningen mener, at man i fremtiden i højere grad end hidtil skal rette sig efter de retningslinjer, der har kunnet ses i de foregående kommuneplaner, og senest i Kommuneplan 2013 kap.5.3 Kulturmiljøer (5.2 - 5.3.6 samt Redegørelse).

Bevaringsforeningen nævner som eksempel Hejninge landsbyskole fra 1912, som er en fredningsværdig perle i Bedre Byggeskik stil. Lige bag denne er der lavet en ny skolebygning i form af et stort metalskur.

Slagelse skal dog roses for de rigtig udmærkede reviderede af lokalplanerne for Agersø, Omø og Bisserup.

Planafdelings kommentarer

Vedr. Slots Bjergby: Kommunen prioriterer, at der vil være nye arealer til bolig- og erhvervsudvikling i de byer, der er særlig attraktive til tilflyttere. Planlægning skal dog sikre, at udvikling sker med respekt for bl.a. landskabet.

Vedr. Nationalpark ved dobbeltkysten og naturformidlingscenter: Forslag bør undersøges nærmere i dialog med Danmarks Naturfredningsforening.

Vedr. Bæredygtighed og udvikling: Bæredygtighed er en centralt del af god planlægning. Som noget nyt forsøger kommunen at udnytte det erhvervsmæssige potentiale, der findes inden for 'grøn' udvikling fx brintproduktion.

5. DANMARKS NATURFREDNINGSFORENING, SLAGELSE V. IB LARSEN

Byrådets indledning begynder med "Fra naturens hånd er vi i Slagelse Kommune beriget med smukke landskaber, en rig natur og ikke mindst en fantastisk kyststrækning" DNS er meget enig i dette, og derfor skal vores smukke landskaber sikres gennem planlægning og en stram styring af landzonetilladelser. Adskillelse af by og land skal fastholdes, der skal ikke bygges yderligere i kystområder, byspredning skal forhindres, og ligeledes skal der ikke bygges i højt-prioriterede landskaber. Der bør derfor ikke byudvikles syd for Slots Bjergby (nationalt geologisk interesseområde).

Naturen i Slagelse lider af tab af biodiversitet, som først og fremmest skyldes et effektivt landbrug. Derfor bør områderne i Slagelse Kommunes naturkvalitetsplan sikres gennem pleje og naturgenopretning. Flagermus og svampe bør indgå i planen.

Naturen i de internationale beskyttelsesområder på dobbeltkysten og øerne skal sikres gennem pleje og genopretning. Slagelse Kommunes vandløbsplan bør gennemføres, vandløb skal

Vedr. Opfyldning ved Stignæs: Opfyldning er p.t. ikke aktuel.

Vedr. Flere veje og vækst: Tilgængelighed og fremkommelighed er vigtige faktorer i kommunens fremtidige vækst. Planlægning og anlæg af nye veje skal dog vise hensyn til fx landskab og natur.

Indstilling: Ingen ændringer til Planstrategi.

sikres naturlige udviklingsmuligheder og der skal være plads til oversvømmelser gennem genopretning af moser og enge.

DNS er rigtig glade for etablering af Nordskoven og genopretning af Tude Ådal. Slagelse Kommune kunne arbejde for at dobbeltkysten med øerne blev nationalpark (friluftsrådets kriterier).

DNS foreslår, at der etableres et naturformidlingscenter med satelitenheder rundt omkring ved vigtige naturområder.

I planen står "Vi tager hånd om bæredygtig udvikling og prioriterer at nedsætte ressourceforbruget, hvor det giver mening. Vi tænker bæredygtighed ind de steder, hvor der er potentialer for erhvervsudvikling".

DSN spørger : Hvordan vi tager hånd om bæredygtighed og udvikling?, Hvordan prioriteres nedsættelse af ressourceforbruget, hvor det giver mening. Og hvis mening taler man om? Skal kommunen kun sikre en bæredygtig udvikling, hvis arbejdet med bæredygtighed giver mulighed for erhvervsudvikling.

Ønsket om en opfyldning ved Stignæs bør opgives.

DSN sætter spørgsmålstegn ved om det virkelig er nødvendigt med flere veje og om flere veje skaber vækst.

Planafdelings kommentarer

Det er helt korrekt, at kommunens kulturarv og kulturmiljøer er væsentlige aktier, der har stor betydning for bosætning, erhvervsudvikling, oplevelser og lokalt identitet.

Kulturarv og kulturmiljø er emner, der skal arbejdes videre med i den kommende kommuneplan og kommuneplanperiode. Arbejdet bør helst ske i samarbejde mellem kommunen og bevaringsforeningerne og øvrige lokale aktører.

Indstilling: Ingen ændringer til Planstrategi.

6. SKÆLSKØR BEVARINGSFORENING V. METTE LUND JØRGENSEN

SB savner en egentlig arkitekturpolitik i kommunen og en stærkere kulturpolitik.

Der forsvinder for mange bevaringsværdige bygninger, der udgør en væsentlig del af det lokale miljø. Det bevaringsværdige byggeri, skal være en del af strategien med at tiltrække turister og tilflyttere. Henviser til Realdanias rapport "Værdien af Bygningsarven".

BF har oplevet nogle meget uheldige forglemmelser fra kommunens side. Hvordan kan kommunen forbedre samarbejdet i forbindelse med sager, der omhandler både enkelte bygninger og historiske og æstetiske værdifulde bygnings- og landskabsmiljøer.

I forbindelse med Jep Lofts foredrag om "Gode Byer" har Slagelse fået en sur smiley, fordi han mener, at Slagelses bymæssige udvikling har resulteret i en uskøn by. Korsør har fået fire smi-

leyer og Skælskør 3. En arkitekturpolitik og en større ambition om at bevare og forbedre de bevaringsværdige huse, i stedet for at rive ned og en sikring af kulturmiljøerne i kommunen, i stedet for at ødelægge dem, som ved fodsporet og Tjæreby Station.

SB bidrager gerne til formulering af en arkitektur- og bevaringsstrategisk målsætning for Slagelse Kommune.

Planafdelings kommentarer

Kommunen er opmærksom på, at øerne er en vigtig, attraktiv del af Slagelse Kommune. Det er dog ikke muligt at omtale alle gode historier i sådan et kortfattet strategisk dokument som 'Klædt på og parat til fremtiden'.

Indstilling: Ingen ændringer til Planstrategi.

7. AGERSØ BEBOERFORENING OG OMØ BEBOER- OG GRUNDEJERFORENING V. JYTTE BJERGVANG

"Klædt på og parat til fremtiden" udmærker sig især ved fraværet af omtalen af øerne. Ingen af øerne er nævnt som attraktive lokalsamfund.

Under "Oplevelser" beskrives, at Slagelse har 180 km kystlinje. Det havde været rimeligt, i den forbindelse, at nævne, at kommunen også har øerne Agersø og Omø, som hvert år tiltrækker ca. 60.000 gæster, som benytter de to færger og lystbådehavnene har ca. 10.000 besøgende om året.

Under teknologi er der nævnt, at borgerne i Eggeslevmagle og på Omø har taget sagen i egen hånd og fået udlagt fibernet. Det har Agersø også, det var nemlig sådan, at for at Omø kunne få fibernet, skulle Agerø have først.

Under fakta mangler der oplysninger om, at Agersø og Omø også har Lokale udviklingsplaner, og at de har en vedtaget Ø-politik fra 2009.

Planafdelings kommentarer

Mange tak til alle der deltog for en spændende dag! Der er flere forslag (fx vedr. spændende byliv, fritidsaktiviteter), som kommunen naturligt vil arbejde videre med.

Indstilling: Ingen ændringer til Planstrategi.

8. TEMADAG FOR ELEVRÅD I SLAGELSE KOMMUNE

Alle elevråd har været inviteret til at drøfte *Klædt på og parat til Fremtiden* – hele 38 elever takkede ja og deltog i en temadag med Planstrategiens temaer i fokus. Efter mange spændende og givende snakke kom eleverne frem til næsten 150 forslag og gode ideer til Byrådet, om hvordan Slagelse Kommune kan udvikle sig og hvad der kan sættes på.

Skolen – Undervisning, indhold og fag

Rigtig mange af elevernes forslag drejer sig naturligvis om deres hverdag som elever på en skole. Her er forslag til både undervisningsmetoder, fag og muligheden for at vælge og prøve uddannelser. Der er generelt et stort ønske til variation i fagene og fokus på bevægelse og de kreative fag – gerne set i en sammenhæng med de mere fag-faglige fag. Og så ønskes der generelt unge gode lærere. Meget af det der ønskes og efterspørges kan skolerne selv bestemme, og elevrådene kan drøfte ønsker og handlerum lokalt.

Flere elever fremhæver, hvor vigtige de videregående uddannelser i Slagelse er, hvis de skal blive boende her i kommunen.

Spændende byliv

Der er generelt mange ønsker til events og aktiviteter i byerne, der rangerer fra de store (flere biografteater og en AquaPark) til de små (skulpturer man selv er med til at lave).

Eleverne ser gerne en festuge/festival i Slagelse med musik, der appellerer mere til de unge. Slagelse festival 2.0 kalder de det. Caféer, diskoteker, gade idræt (skate og parkour) og flere aktiviteter på torvene må gerne fylde mere i bybilledet. Anlægget bør også forbedres, fx med ny spændende legeplads.

Fritidsaktiviteter

Desuden nævnes ønsker til nye fritidsfaciliteter. Naturpark, springcenter, indendørs fodboldbaner og flere legepladser står meget højt på ønskelisten. Eleverne ser frem til det nye museum på Trelleborg.

Erhverv

Flere elever nævner, hvor vigtigt jobmarkedet er. Flere arbejdspladser i kommunen gør, at man ikke nødvendigvis skal søge job andet sted hen. Opstartshjælp til iværksættere kunne være et spændende tiltag i denne forbindelse.

Generelt:

Der er stor tilfredshed med det sted, eleverne bor. Både på land og i byerne findes alt det, man har brug for, i hvert fald indtil man er teenager.

Det er klart, at man er vant til at rejse og køre, når man bor på landet, og man lever med det vilkår, der er omkring busser. Men gode offentlige forbindelser er vigtige, og eleverne ønsker flere busser og bedre busplaner, trods det at de er bevidst om, at der er få brugere.

Elisabeth Parsner

Fra: Henrik Hansen <HIH@ramboll.dk>
Sendt: 10. marts 2016 11:37
Til: PlanStrategi
Cc: fladholte@mail.dk; Fam. Vesterli Jeppesen; Line & Brian; seiann@mail.dk
Emne: Et par forslag til strategien "Klædt på og parat til fremtiden"
Vedhæftede filer: Klædt på og parat til fremtiden. Er par forslag.docx

Til Slagelse Kommune.

Vedlagt et par konkrete forslag til strategien "Klædt på til fremtiden". Der er mange ting i strategien som jeg kunne kommentere ironisk på. Men jeg har i denne omgang valgt at holde mig til to konkrete og tilmed billige forslag, som jeg tror kan øge Slagelses selvforståelse og dermed skabe en bedre platform for fremtidig livskvalitet.

Med venlig hilsen
Henrik Hansen
Fladholtevej 5
4200 Slagelse
Mobil: 40 37 09 36

Klædt på og parat til fremtiden.

Jeg har som borger i Slagelse kommune to konkrete forslag eller temaer at byde ind med.

Tema 1. Den lokale kulturhistorie

På en køretur rundt i Slagelse kommune støder man gang på gang på bygninger eller landskabsmæssige karaktertræk som tydeligvis tidligere har haft en anden funktion. Eksempelvis en stationsbygning, et andelsmejeri, en fabrik, en skole, et hotel m.v. En umotiveret dæmning på en mark kunne måske være en rest af roebanesystemet fra Gørlev sukkerfabrik eller noget helt andet. Når man kommer hjem kan man ved brug af gamle kort undersøge om man gættede korrekt.

På stedet er der ingen oplysning om tidligere funktion. Kulturhistorien er således forbeholdt borgere som enten har boet i området i generationer, eller folk som mig, der finder glæde i gamle kort. Hvorfor skal den lokale kulturhistorie på denne måde gemmes af vejen? Skammer Slagelse sig over den?

Jeg foreslår at Slagelse kommune stiller sig bag et skilteprojekt som ganske kort oplyser om den tidligere funktion. Eksempelvis: "Flakkebjerg station 1892 til 1971" eller "Sørbymagle andelsmejeri 1930 til 19???". Skiltene skal stå ved offentlig vej og således ikke krænke ejendomsretten. Skiltene skal være af samme let genkendelige design og prydes af kommunens byvåben. Eventuelt kunne der på skiltet også være en QR kode så man med sin smart phone kan linke direkte til yderligere information på nettet.

Udvælgelsens af de lokalkulturhistoriske seværdige bygning og landskabstræk bør overlades til lokalrådene. Dette vil muligvis resultere i uensartede udvælgelseskriterier, men denne gene må opvejes af det lokale engagement.

Kendskab og interessen for den lokale kulturarv er for mig at se en vigtig brik i at øge borgerens følelse af ejerskab i lokalsamfundet. Den lille landsby er ikke nødvendigvis bare et sted hvor huset var tilstrækkeligt billigt, det er også et sted med en historie. Det er ligeledes mit håb at skilteprojektet vil inspirere ejerne af de historiske bygninger og landskabstræk til at passe bedre på den kulturarv de har fået til låns. De bliver i hvert tilfælde bevidstgjort om hvad det er de er blevet forvalter af.

Omkostningerne til skiltene kunne eventuelt dækkes af sponsorater fra det lokale erhvervsliv eller private.

Tema 2. Den fælles natur

I Nordsjælland, hvor jeg er opvokset, er naturen typisk tilgængelig via udbredte stisystemer. Ejendomsretten er bestemt også højt værdsat i Nordsjælland, men der er også en forståelse for at hvis ejendomsretten hindrer adgangen til den fælles natur, taber vi alle. Det samme synes ikke at være holdningen i Vestsjælland, måske med omegnen omkring Sorø som en positiv undtagelse.

Den Vestsjællandske natur er sjældent frit tilgængelig, hvis man ikke definerer frit tilgængeligt som værende fra den offentlige landevej. Typisk er det ikke muligt at komme på langs af å løb, søer, strandkanter m.v. Man har kun punktvis adgang. Selv skove kan være meget lidt tilgængelige i Vestsjælland.

Jeg foreslår at Slagelse stiller sig bag et projekt som giver opbakning til lokale trampesti projekter. De lokale trampesti projekter bør idemæssigt opstå og ledes af lokalrådene.

Hvis trampesti projekterne skal gennemføres via frivillige aftaler med lodsejerne, har jeg forståelse for at det kan blive et langvarigt projekt.

Med venlig hilsen

Henrik Hansen
Fladholtevej 5
4200 Slagelse
Mobil: 40 37 09 36

Elisabeth Parsner

Fra: Martin Bodker Fritzen <martinbodkerfritzen@gmail.com>
Sendt: 14. marts 2016 07:30
Til: PlanStrategi
Emne: "Klædt på og parat til fremtiden" - God idé til Kommunens udvikling
Vedhæftede filer: forslag til slagelse kommune.pdf

Kære Slagelse Kommune,

Hermed min idé til processen: "Klædt på og parat til fremtiden" - Gode ideer til Kommunens udvikling, hen mod en ny kommuneplan, vedhæftet som PDF - eller I kan downloade den her:

<http://www.martinfritzen.com/wp-content/uploads/2016/03/forslag-til-slagelse-kommune.pdf>

Hvis i vil printe denne PDF, så gør det i A3 størrelse, det er dokumentet designet til.

Mit forslag er lavet, fordi jeg deltager i en idékonkurrence om: "Gateway til Slagelse", nye aktiviteter på Hunsballegrunden - men faktisk passer min idé, om end, endnu bedre til "klædt på og parat til fremtiden".

Min idé passer særligt godt ind i fem, af Jeres seks nævnte temaer, fra avis-annoncen:

- Verden omkring os
- Oplevelser
- Uddannelse
- Erhvervsfremme
- Bosætning

Min idé er relativt selvforklarende, hvis I læser PDF'en igennem et par gange, men jeg kommer også gerne på besøg og forklarer mig :-)

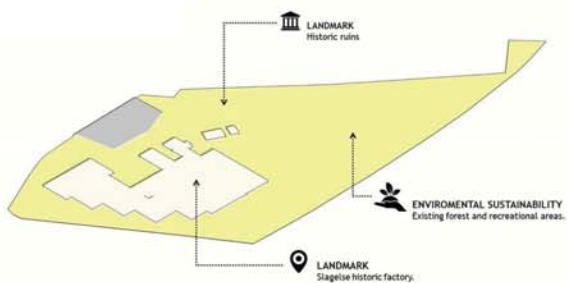
Jeg er:

Martin Bødker Fritzen
Lindevej 9, 1
4200 Slagelse
email: martinbodkerfritzen@gmail.com

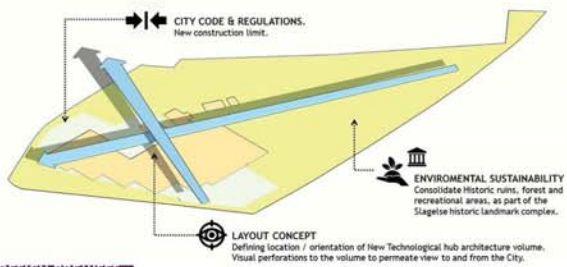
Med venlig hilsen

Martin B. Fritzen

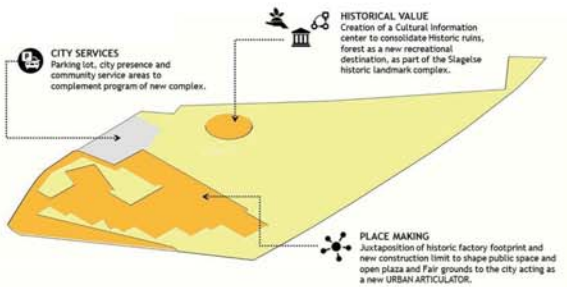

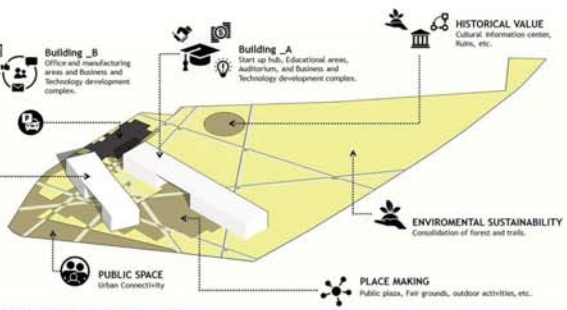
SITE CONTEXT

DESIGN PREMISES

PUBLIC SPACE AND URBAN ARTICULATOR

ARCHITECTURAL CONCEPT

Projektforslag til idékonkurrence om Gateway til Slagelse:
Nye aktiviteter på Hunsballe-grunden

Gateway to Slagelse

Zealand Software Center

Vi tror på at udfordre status quo, i alt vi gør. Vi tror på at tænke anderledes. Dette gør vi ved at skabe Zealand Software Center (ZSC), hvor forskning, uddannelse, events, iværksætteri og erhvervsliv spiller sammen på en fælles platform: software. ZSC vil være med til at skabe flere arbejdspladser, mere vækst, bedre uddannet borgere, samt tiltrække opmærksomhed og software-eksperter udefra.

ZSC's arkitektur, former, farver og materialer er nøje udvalgt, så de naturligt harmonerer med det tidligere Antvorskov Kloster og Slot. Visuelt og fysisk lægger de nye bygninger direkte op til, at man går på opdagelse i de smukke Antvorskov ruiner og i den fængende kulturhistorie, ruinerne indeholder.

Formidling af Antvorskovs historie til omverden bliver tydelig og Zealand Software Center vil automatisk skabe et øget kendskab til kloster- og slotshavens historiske udvikling, dimensioner og form, via den direkte sammensmeltning af de fysiske områder, samt de digitale formidlingsløsninger, ZSC kan bidrage med.

Zealand Software Center bliver en naturlig forening af et ydre som består af: organiske farver, materialer og fusion med de klassiske ruiner. Samt et indre som består af: højteknologisk software uddannelse, erhvervsliv og økonomisk vækst.

Klassisk dansk historie møder fremtidens Danmark.

- A_ Ruins
- B_ Building A
  - office space
  - classrooms
  - auditorium
  - lounge
  - open atrium / indoor expo
  - services
  - roof garden
- C_ Building B
  - start up hub
  - rental space
  - commercial space
  - lounge
  - services
  - roof garden
- D_ Fair grounds / Plaza
- E_ Forest

Oversigt

Et overblik over de nye aktiviteter på Hunsballe-grunden

En del af dette design er på engelsk, så mennesker som ikke taler dansk også kan opnå indsigt i, hvordan de nye aktiviteter på Hunsballe-grunden udspiler sig.

Bygningerne og området vil være synligt fra motorvejen og i begge retninger fra Søndre Ringgade, samt fra Kongevejen, hvor det innovative design vil fremstå som byens nye varemærke: "Vi skaber og formidler historie og fremtid".

De nye bygningers design og materiale valg forener området med Antvorskov Kloster, og det åbne **Plaza (D)** i midten af bygningerne, inviterer og motiverer forbipasserende, til at gå nysgerrigt på opdagelse i området.

Det nye design er opdelt i 5 elementer

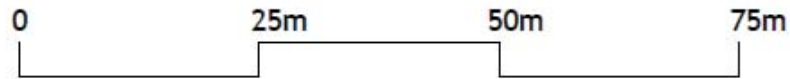
- A. **Ruiner:** Hvor vi kan gå på opdagelse i historien både fysisk og digitalt
- B. **Bygning A:** Kontorer, mødelokaler, klasselokaler, auditorium, lounge, messecenter, services og tagterasse
- C. **Bygning B:** Iværksættercenter, kontorer, software laboratorier, virksomheder, services og tagterasse
- D. **Offentlig Plaza:** Udendørs område til afslapning, aktivitet og motion, samvær og socialisering
- E. **Skov:** Naturområde som giver plads til refleksion, aktivitet, samvær, rekreation og eftertænksomhed

Designet af de nye bygninger giver mulighed for højteknologisk software uddannelse og udvikling, samt formidling af historien om Antvorskov Kloster og Slot – vi mennesker vil skabe sammensmeltningen.

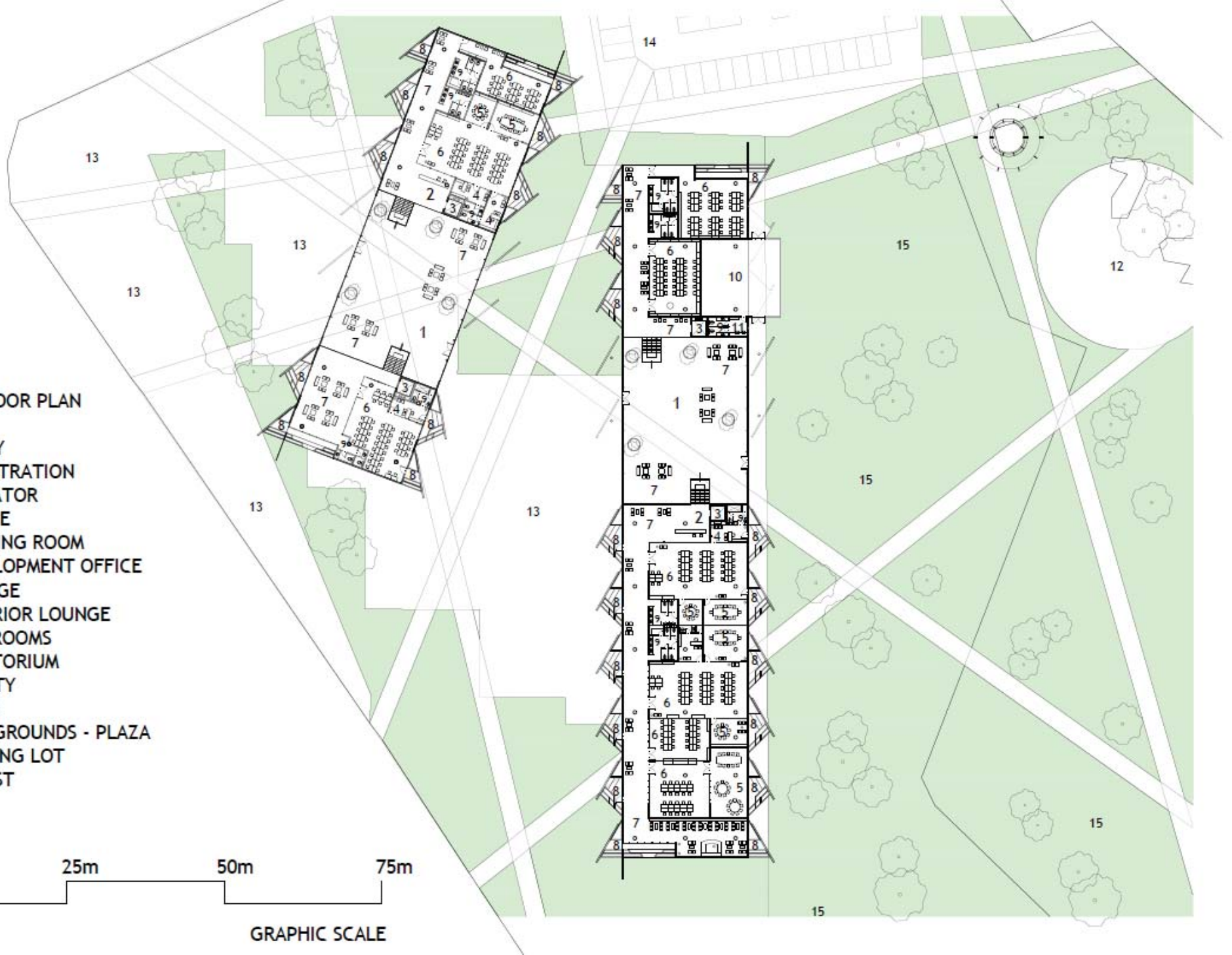

GROUND FLOOR PLAN

- 1. LOBBY
- 2. REGISTRATION
- 3. ELEVATOR
- 4. OFFICE
- 5. MEETING ROOM
- 6. DEVELOPMENT OFFICE
- 7. LOUNGE
- 8. EXTERIOR LOUNGE
- 9. RESTROOMS
- 10. AUDITORIUM
- 11. UTILITY
- 12. RUINS
- 13. FAIR GROUNDS - PLAZA
- 14. PARKING LOT
- 15. FOREST

GRAPHIC SCALE

Aktivitet på Plaza i mellem bygningerne

Uddannelsesinstitutioner vil nyde gavn af Zealand Software Center

Vi ser for os, et højteknologisk læringsmiljø for studerende som ønsker at uddanne sig inden for softwareudvikling, business og iværksætteri.

At have studerende i samme hus som iværksættere og etablerede softwarevirksomheder, messer, events, kurser, workshops og meget andet, vil tiltrække talenter, virksomheder, events og gavne samarbejde og vækst i Slagelse Kommune.

Uddannelser som kan anvende ZCS

- **Odense SDU:** Civilingeniør i Robotteknologi, Civilingeniør i Software Engineering
- **Selandia HTX:** Spil i formidling
- **EASJ:** Multimediedesign, Datamatiker, Digital konceptudvikling og Webudvikling

Zealand Software Center, kan udover uddannelse rumme: kurser, workshops, hackathons, esport og konkrete softwareudviklings-events samt messer inden for software, gaming, robotics og design.

Business case

Aktiviteter i bygning A, messecenteret

Visionen er at Zealand Software Center skal være centrum for vækst, samarbejde og udvikling. Mennesker som har en passion for softwareudvikling og samtidig ønsker at skabe brugbare innovative løsninger, der skaber værdi for andre, og for samfundet, vil finde sig godt tilpas her.

Facebook-grundlægger: Mark Zuckerberg, har en baggrund som softwareudvikler og computer programmør. Amazon-grundlægger: Jeff Bezos, har en baggrund som ingeniør og i computervidenskab. To personer, som har skabt virksomheder der i dag har en samlet anslået markedsværdi på 537 milliarder danske kroner, hvor udgangspunktet er: softwareudvikling.

Uddannelse, iværksætteri, forskning & erhverv

At skabe udvikling, vækst, arbejdspladser, innovation og viden i fællesskab

ZSC vil sammen med uddannelsesinstitutionerne inspirere og uddanne børn og unge, i softwareudvikling. Sammen med erhvervslivet vil ZSC motivere, uddanne og guide virksomheder og iværksættere, i at skabe frugtbare vækst-virksomheder og IT-projekter.

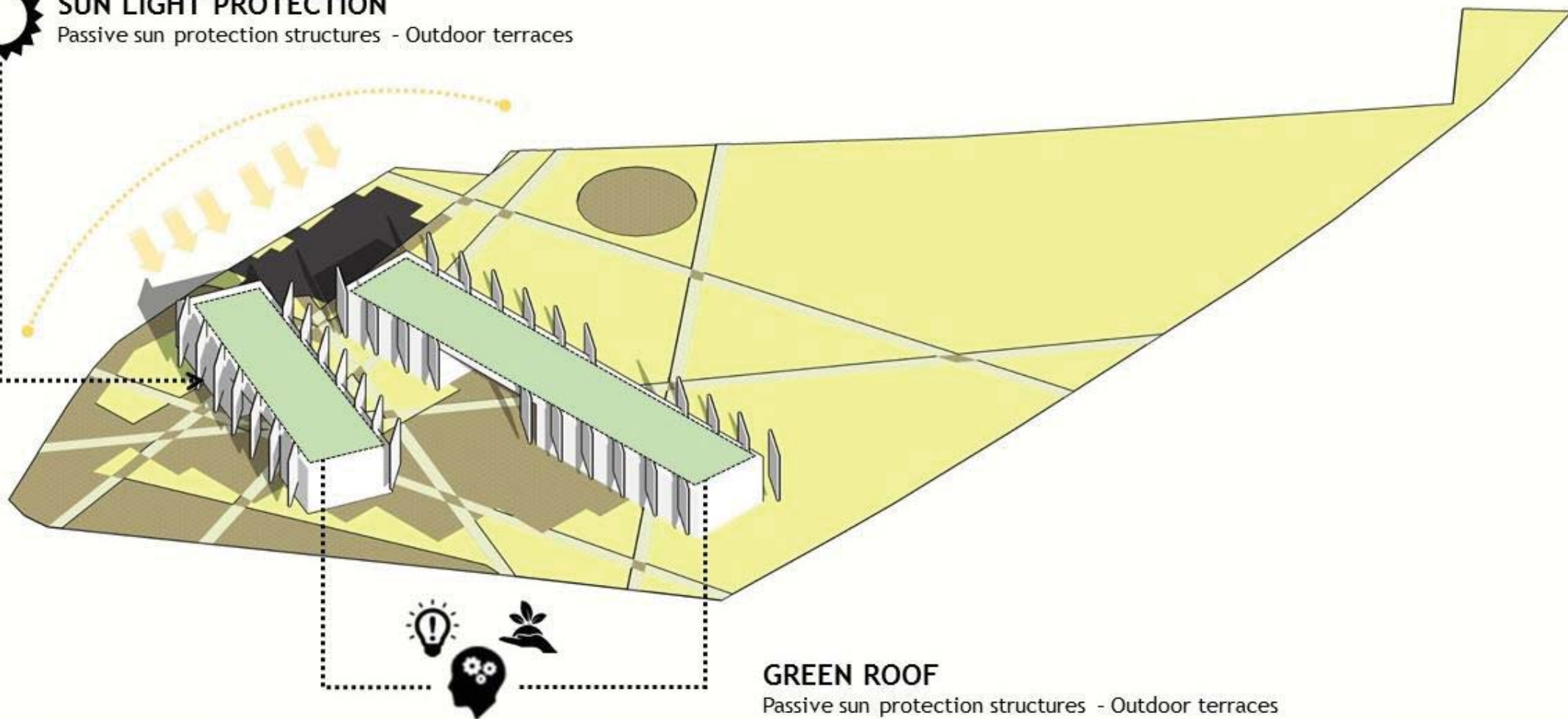
Slagelse Kommune kan med ZSC tiltrække virksomheder, messer, uddannelser, borgere og sætte sig på landkortet. Det vil være et privilegium at drive sin virksomhed fra Zealand Software Center, og man vil kappes om at få lov til at holde sin næste conference eller workshop, i de unikke lokaler, placeret i de enestående historiske omgivelser.

SUN LIGHT PROTECTION

Passive sun protection structures - Outdoor terraces

GREEN ROOF

Passive sun protection structures - Outdoor terraces

DESIGN STRATEGIES

Design strategier

Da brugen af bygningerne i høj grad handler om IT og softwareudvikling, er det vigtigt med intelligent solafskærmning, da direkte lys kan skabe dårligt arbejdsmiljø.

Derfor er bygningerne placeret på en måde, så der opnås passiv solbeskyttelse. Der er placeret paneler på bygningerne, som både er dekorative, skaber miljø og giver naturlig solbeskyttelse.

De grønne tage er med til at give bygningerne deres unikke udtryk og skabe sammenhængen med de grønne, historiske omgivelser. Samtidig med at tagterrasserne på tagene, indbyder til aktivitet, møder og socialt samvær.

Bygningerne og omgivelserne

Der er planlagt to bygninger. Maksimalt 12.000 m² i to etager i en maksimal bygningshøjde på 16 m. Der opfordres til at udeområdet omkring bygningerne og Antvorskov ruinerne, anvendes socialt af offentligheden, og de kan tilgås via bil, offentlig transport, cykel, eller blot ved en gåtur på en solrig forårsdag.

Skoven, stierne, pavillonen og ruinerne vil virke dragende på mennesker som søger refleksion, afslapning eller inspiration i kulturhistorien og naturen.

Inspiration og nytænkning

Ideen med at skabe et mix af et kulturhistorisk, rekreativt område er hentet fra National Mall, Washington, DC, USA. Her kan gæsterne slappe af, sole sig, gå på opdagelse i mindesmærker og kulturarven. Skoler benytter udeområdet til undervisning og lege, familier spiser frokost sammen og kærestepar går med hinanden i hånden.

Tanken bag brugen af bygningen kommer fra at se potentialet i markedet for softwareudviklere, samt opleve, hvor stor en succes dette mix af uddannelse, erhverv og iværksætteri (inkubation), har andre steder fx på: Harvard Innovation Lab, Boston, USA og ITU Innovators, i København. Inspirationen med kreative kontor, møde og event-faciliteter, er hentet fra de enormt succesfulde kontor-hoteller SOHO og NOHO, i Kødbyen i København.

Kombination og barrierer

Zealand Software Center, kan sagtens kombineres med andre aktiviteter eller projekter, inden for undervisning, erhverv og historie-/ kulturformidling. Vores fokus er en fusion af økonomisk vækst, innovation, uddannelse og kulturel rekreation, for borgere og erhvervsliv, derfor vil den første barrierer være at fylde huset med studerende, iværksættere og virksomheder. Næste barrierer bliver at sælge events, kurser og mødefaciliteter.

Når ZSC står færdigbygget ser vi en indkøringsfase på 2 år, hvorefter der skabes overskud, super studenter uddannes, innovative software projekter og virksomheder skyder frem og Antvorskov Slotspark bruges flittigt af borgere, institutioner og virksomheder.

GROUND FLOOR PLAN

1. LOBBY
2. REGISTRATION
3. ELEVATOR
4. OFFICE
5. MEETING ROOM
6. DEVELOPMENT OFFICE
7. LOUNGE
8. EXTERIOR LOUNGE
9. RESTROOMS
10. AUDITORIUM
11. UTILITY
12. RUINS
13. FAIR GROUNDS - PLAZA
14. PARKING LOT
15. FOREST

GRAPHIC SCALE

Design og projektforslag er skabt af:

Oprethaver

Martin Bødker Fritzen

Lindevej 9

4200 Slagelse

Telefon 5258 1107

Kanal og å vandløbet Ny Trelleborg & De 4 Nor og Guldkysten i Slagelse.

Jeg er vokset op i Hareskoven (Kbh.) og dengang jeg boede der, brugte mine venner og jeg rigtig meget af vores fritid på området omkring de 4 søer ved Bagsværd sø. Ved det område er der utrolig mange forskellige former for sports og fritids aktiviteter og en af de mest populære var når vi skulle på kano/ båd tur, om det var firma, familie, herre, fiske eller kæreste tur, så var det en fantastisk tid, og sted.

Ved de søer er der lavet et kanal og å vandløb system (b.la. Mølleåen) som binder de 4 søer, Farum sø, Furesø, Lyngby sø og Bagsværd sø sammen, dette kanal og å vandløbs system har skabt et kæmpe natur område med en masse fritids og sport aktivitet, det er et meget attraktivt område med en meget høj værdi og sammen med området ved Strandvejen/Guldkysten er det, det mest attraktive område i Kbh. De 4 søerne og Guldkysten, er det mest attraktive og dyreste sted i Danmark. **Det område kan Slagelse lave et modernet kopi af.**

Hvordan?

En kort beskrivelse af ideen er at Slagelse skal starte med at lave et nyt kanal og å vandløb system fra Ny Trelleborg til de 4 Nor. (Derefter udvide vandløbs system så det når ud i hele Slagelse Kommune.) Så skal vi udnytte vores strande, de skal renses og vedligeholdes og der skal laves badeanstalter (som i gamle dage) en 5-6 steder på vores strande. Så får Slagelse den nye Guldkyst på Sjælland samt et kanal og å system som binder Ny Trelleborg og De 4 Nor sammen, tilsammen bliver det et nyt Slagelse med et kæmpe stort og fantastisk natur, sport og turist område.

Kommunen skal lave en ekstra miljø og klimatilpasnings plan.

For at projektet kan blive til noget er det allervigtigste, at kanal og å vandløb systemet bliver lavet så det er en del af Slagelse kommune Miljø og Klimatilpasnings plan. Projektet skal skabe nye naturområder og det skal løse en stor del af de klima problemer som kommunen har og kan forventes i fremtiden f.eks. vedr. spildevand og sumpområder. Det skal også være en del af kommunens sport og fritids, natur, turist og vækst plan. Det er et projekt som har grene ud i mange af kommunens udvalg og planer. **Men det skal være en miljø og klimatilpasnings plan som skaber mere miljø og natur i kommunen**

Hvordan skal det laves?

Etape 1.

Man skal lave et kanal og å vandløb system fra Ny Trelleborg til De 4 Nor, Korsør Nor, Skælskør Nor, Basnæs Nor og Holsteinborg Nor, et 20- 40 meter bredt kanal og å vandløb system, som er hovedvandløbet (træstamme) hvor man både har plads til kanoer, små både og turbåde. (Som man har på de 4 søer i Kbh. og i Kbh. havn). Hovedvandløbet skal laves, så langt som muligt og så tæt på Slagelse by (evt. ved Kirke Stillinge) og andre byer i kommunen som muligt. (Og div. rensnings og skybruds og udløbs anlæg)

Etape 2.

Kanal og hovedvandløbet skal udbygges med mindre å vandløb (grene på træstammen) så å systemet kommer så meget rundt i Slagelse kommunen og igen så tæt på vores byer som muligt. (Og div. rensnings og skybruds anlæg) Der skal også laves nogle natur overnatnings, lejer og lystfiskerpladser ved de å vandløb. Ud over det **skal** der laves fiske gydepladser og så mange som muligt i hele vandløbet systemet

Det nye kanal og å vandløb systemet skal samkobles med de eksisterende å vandløb i kommunen (hvis de kan bruges). De å vandløb skal også klimatilpasses, dvs. de skal sikres mod højvande og oversvømmelse. Det sker ved at der laves diger langs å vandløbene, det gør man ved at udvide å vandløbene så de minimum har en bredde på 2-4 meter og en dybde på en meter, så bruger man det jord til at bygge digerne langs å vandløbene. De å vandløb er ikke egnet til turbåde kun til kanoer og små både uden motor. De hel små å vandløb (pinde på grene og træstammen) som samkobles med det nye å vandløb system er ikke egnet til nogle form for både, men skal bruges som gydepladser bl.a. til hav ørreder. (De gydepladser kræver en masse små sten og de sten får vi selvfølgelig når vi samtidige rensere vores strande).

<http://www.dn.dk/Default.aspx?ID=23569>

Pladser, kano og turbåd.

Turbåden skal evt. have stoppe steder ved Ny Trelleborg, Bisserup havn, Holsteinborg slot, Skælskør Nor ved camping pladsen, Korsør Nor ved lille ø evt. genbrugspladsen, der kan også laves en plads så tæt på Slagelse by som muligt evt. ved Kirke Stillinge. Disse pladser skal også laves som kano/ båd udlejnings og modtagelse pladser og nogle af dem med overnatnings og natur lejerpladser. Der skal laves et system, så man kan leje en kano eller båd et sted og afleverer den på en anden udlejnings og modtagelse plads. (Så kan man tage turbåden hjem/ hen på en anden plads)

Hvordan laver man en Guldkysten i Slagelse?

Vores strande skal renses og de små sten skal bruges til gydepladser i vores nye kanal og å vandløb, de store sten skal bruges til en hjælp til en kystsikring, tangen kan bruges i et (vores nye) bioanlæg, kommunen skal lave nogle badeanstalter som skal forpagtes ud og indtægterne skal bruges til at vedligeholde vores strande i fremtiden, nogle af badeanstalterne skal være med toiletter og evt. omklædning, det kan laves som strand cafe, restaurant, is og frugt butik osv. Badeanstalterne kan bygges som gamle fiskerhuse så det bliver en del af " natur". (Det har man gjort mange steder på Bornholm med stor succes (Jeg boet 3 år på Bornholm og set hvad det betyder for turist industrien når kommunens planer støtter og satser på miljø, natur og turisme))

Økonomien i det projekt.

Kommunen investerer allerede i klimatilpasning og skal det i mange år frem, der investeres også i vores natur og nye anlægs projekter, hvis kommunen prioriter lidt om og bruger en del af de penge, samtidige med kommunen følger forslaget fra KL vedr. turist budget, så er der allerede en del penge til projektet, de penge kan bane vejen til at man kan få en stor økonomisk støtte fra en hel del fonde og støtteordninger i Danmark og EU. (Der er bl.a. EU egnsudviklingsstøtte, som giver stor økonomisk støtte til milliard projekter i Europa)

Der skal laves ekspropriering af en del jord.

Eksproprieringen er en klimatilpasnings plan der forbygger spildevands problemer, oversvømmelse og sumpområder i landskabet, projektet bliver til stor gavn for den som ejer jorden i dag, da man kan forvente at en stor del af de jord områder er eller bliver værdiløse i fremtiden (hvis vi ikke gør noget). Til de jord/ grund ejer som har fået eksproprieret et stort grund areal og har et areal som er velegnet til at lave en overnatnings og lejer plads, kan få etableret en del at overnatnings og lejerpladsen som en betaling af grund arealet, disse pladser kan blive en lang større indtægtskilde for ejeren end alm. landbrug på arealet.

Det er et projekt som vil samle og binde kommunen sammen, det vil skabe nye arbejdspladser og nye attraktive turist, sommerhus og by områder i kommunen, det vil tiltrække mange flere turister, iværksætter og (resurse stærke) borger til kommunen. Det er nytænkning, innovation og en bæredygtig fremtidsplan. I

bund og grund er det et stort mix og en sammenlægning, af en vækst, miljø, klima, turist, natur, sport og fritidsplan.

Det er derfor, der er en hel del støtte og økonomisk hjælp af få til projektet og jo større klima, miljø og naturplan er, jo større økonomisk støtte kan man få, derfor bør man også tænke på at laves brak og skov områder i sammenhæng med kanal og å vandløbs projektet.

Kommunens tids og nyttejob plan.

Projektet er en langtidsplan/ evighedsplan som kan udvikles og udbygges over rigtig mange år, (som en forlystelsespark, der hvert år laver en ny forlystelse man kan prøve) derfor er det oplagt at bruge dette projekt til at skabe Danmarks bedste nyttejob, hvor de personer kan hjælpe med at lave projektet og i fremtiden vedligeholde vores nye Guldkyst og vandløbet Ny Trelleborg & De 4 Nor.

Det er et projekt som vil skabe en ny stor herlighedsværdi til hele kommunen.

Det er udvikling og vækst til alle i kommunen.

Hvis i gerne vil høre mere om min ide, så vil jeg meget gerne fortælle om det over en kop kaffe. Jeg har bl.a. et stort kort over Slagelse vandløb og nogle tegninger over projektet som kan gøre det lidt mere overskueligt og nemmer at forstå.

Mvh.

Nicholas Thomsen

Lille Fægestræde 1

4220 Korsør

Tlf. 31106296

Mail. nicholasthomsen1@hotmail.dk

Jeg har lavet denne ide. Guldkysten, Ny Trelleborg & De 4 Nor, men jeg har også lavet foreningen Korsør by og havn, hvor der også er en del ideer og til sidst har jeg også lavet en vækst og udviklings plan B vedr. Korsør, hvis flådestationer lukker. (Det vil jeg også gerne fortælle lidt om hvis i er interesseret i det)

Elisabeth Parsner

Fra: Jan Henrik Simmelhag <jansimmelhag@mail-online.dk>
Sendt: 5. maj 2016 02:49
Til: PlanStrategi
Emne: Slagelse Bevaringsforenings kommentarer til "Klædt på og parat til FREMTIDEN". (2.udg.)

Slagelse Kommune
Center for Vækst og Plan
Rådhuspladsen 11
4200 Slagelse

Bevaringsforeningen for Slagelse og Omegn fremsender hermed sine bemærkninger til Slagelse Kommunes hæfter "Klædt på og parat til FREMTIDEN, Sådan ligger landet med appendikser Trends og Tendenser samt Politisk Retning":

I de ovennævnte hæfter findes der en mængde gode og meget relevante oplysninger om kommunen, men der står også lidt for mange ordrige og selvindlysende hensigtserklæringer. Udover at Trelleborg nævnes findes der stort set ingen omtale af hele kommunens Kulturarv, Kulturmiljøer og deres betydning for livet i Sydvestsjælland. Det finder foreningen er en væsentlig mangel ved planlægningen.

På grund af de sidste 50 års svingende og oftest fraværende sans for betydningen af en kvalitetsbevidst arkitektur politik er det lykkedes Bystyret at få Slagelse by udnævnt til at være een af Danmarks kedeligste og grimme byer, ihvertfald hvad der gælder den ældre og dermed vigtigste identitetsskabende del af byen. Der findes selvfølgelig bebyggelse, der hæver sig over det middelmådige og i disse år udfoldes der heldigvis omsider store bestræbelser for at opgradere og forbedre byen. Der er sandelig også meget at forbedre. Disse udmærkede tiltag synes dog kun i mindre grad at komme Korsør og Skælskør tilgode, og det meste af hele det store Landdistrikt er der er der i realiteten kun ringe interesse for.

Det arbejde, der i de fleste af landets kommuner udføres for at bevare og udnytte Kulturarven og de eksisterende Kulturmiljøer, har i Slagelse Kommune - bortset fra nogle enkelte tilfælde - været beklageligt underprioriteret gennem de sidste årtier. Der har tilsyneladende manglet tilstrækkeligt politisk interesse og faglig viden i Slagelse Kommune for disse forhold, som ellers har ganske stor betydning for tiltrækning af nye borgere og turister til denne del af Sjælland.

I den tidligere Skælskør Kommune var der derimod stor opmærksomhed på Kulturarven m.v. og allerede i årene 1989-1994 blev der lavet bevarende lokalplaner for Agersø, Omø og Bisserup samt et fint Kommuneatlas for hele kommunen.

For nogle få år siden fik Kulturarvsstyrelsen og Realdania foretaget en undersøgelse af danske borgere og virksomheders holdning til kulturarv og en analyse heraf kan nu læses i denne publikation: "Kulturarv - en værdifuld ressource for kommunernes udvikling". Heri fremgår ganske overbevisende at kulturarven:

- skaber udvikling
- tiltrækker borgere
- understøtter erhvervsudvikling
- tiltrækker turister
- giver identitet

En anden af Realdanias publikationer: "Vores fælles skatkammer" fortæller om, hvordan bygningsarven er penge værd, idet den får boligpriserne til at stige til gavn for områdets beboere. Det kan jo godt tiltrænges her på Vestsjælland.

Siden Kommuneplan 1987 har alle Slagelses kommuneplaner indeholdt alle de helt rigtige meninger og retningslinjer for planlægningen i by og på land - men det har desværre i betydelig grad vist sig umuligt at virkeliggøre de gode hensigter hvad angår kulturarv og kulturmiljø. Bystyret har nærmest helt bevidst ladet være med at arbejde med disse forhold.

Resultatet har mange steder været en langsom forarmelse af kulturlandskabet, som det nu er på høje tid at bremset inden det er aldeles forsent. Som eksempel på en sådan gradvis forringelse kan nævnes den gamle del af Slotsbjergby, som trods en bevarende lokalplan fra 1993 efterhånden har mistet en stor del af sin fine autenticitet.

Bevaringsforeningen må derfor indtrængende anmode Slagelse Kommune om i den nære fremtid - og i den kommende Kommuneplan 2017 - at lægge væsentligt større vægt end hidtil på:

- Kulturmiljøplanlægning
- Bevarende lokalplaner, nye og eksisterende
- SAVE-registrering af alle manglende områder
- Kulturarvens rette faglige forvaltning

Kulturmiljøer:

I begyndelsen af 1980-erne udpegede Vestsjællands Amt ialt 42 kulturmiljøer i det, der nu udgør Slagelse Kommune. De står nu pænt opnoterede i den gældende kommuneplan, men der mangler enhver opfølgende planlægning, og der findes stadig ude i landskabet en hel del mindre kulturmiljøer, som bør registreres i rette tid. Som eksempler på små, men ikke uvæsentlige, kulturmiljøer, som nu er under ødelæggelse kan nævnes Boeslunde Andelsmejeri, der nu har mistet sin karakteristiske mejeribygning - eller Tjæreby Station, hvor der efter nogen uheldig ombygning af den meget bevaringsværdige stationsbygning på sydsiden af Fodsporet, er givet landzonetilladelse til på nordsiden af Sporet at opføre en stor metalhal til smedeindustri. Der er kun lidt over een km til det nærmeste industriområde!

Den slags forringelser ville næppe have fundet sted i den tidligere Skælskør Kommune, som havde en noget mere kvalitetsbevidst holdning til kulturarven.

Bevarende lokalplaner:

I den første udgave af Vestsjælland Amts Planlægningsdokument nr.3 blev der udpeget et antal landsbyer, der skulle have en bevarende lokalplan. Nogle af disse steder har da også fået de foreslåede planer, men ingen i Slagelse Kommune.

I Slagelse Kommunes Kommuneplan 1987 kan man i hæfte 7 "Rammer for lokalplanlægning" se at der skal udarbejdes bevarende lokalplaner for: Hallelev, Næsby ved Skoven, Havrebjerg, Øster Stillinge, Hejninge og Næsby ved Stranden.

Ingen af stederne er det dog sket endnu, og i den nuværende store kommune mangler der endnu flere. Et af de mest værdifulde mindre kulturmiljøer fandtes endnu for ret få år siden i den lille landsby Næsby ved Stranden.

Gennem mange år blev det gentagne gange lovet både af bystyre og teknisk forvaltning at der ville blive lavet en bevarende lokalplan for landsbyens 10 ejendomme, men det var åbenbart været en altfor stor opgave for kommunen. Bevaringsforeningen tilbød at lave planen næsten uden udgift for kommunen, men det ville den heller ikke have.

For mange år siden blev der - vistnok af turistforeningen - lavet en fin lille brochure, der i tekst og tegninger beskrev byens historie og dens gamle og nyere bygninger fra 1700-tallet og fremover. Mange turister fandt dengang vej til landsbyen.

Det gør de ikke mere, for dels er nok ikke flere brochurer, og dels er mange af bygningerne nu så uheldigt ændrede, at der ikke er så meget interessant at se på mere.

SAVE-registrering:

Skælskør Kommune fik i 1994 en komplet SAVE-registrering af hele kommunen - både by- og landdistrikt - med tilhørende illustreret kommuneatlas. Det hele blev betalt af Staten uden udgift for kommunen.

Som een af de ganske få af de henvendte 80 kommuner, der i 1989 også fik tilbudet om et gratis kommuneatlas, afslog Slagelse!

Denne kommune har så alligevel for et par år siden set sig nødsaget til - for en betydelig kommunal bekostning - fået lavet en noget forenklet SAVE -registrering, men kun lige for bymidterne i korsør og Slagelse. Til trods for hvad der står i kommuneplanen finder man tydeligvis ikke at der er noget af værdi på landet.

Forvaltning af kulturarven:

Gennem de sidste mange år er der forsvundet megen værdifuld kulturarv på grund af manglende sagsbehandling og måske for beskednen faglig viden. Det synes som om kommunen er ikke interesseret i at lade sit personale deltage i relevant efteruddannelse.

Bevaringsforeningen mener at man i fremtiden i højere grad end hidtil skal rette efter de retningslinjer, der har kunnet ses i de foregående kommuneplaner, og senest i Kommuneplan 2013 kap.5.3 Kulturmiljøer (5.2 - 5.3.6 samt Redegørelse).

Et enkelt eksempel på problemet: I Hejninge, som har været udpeget som kulturmiljø i mere end 30 år, findes der en fredningsværdig perle af en landsbyskole fra 1912 i smukkeste Bedre Byggeskik stil. Lige bag dette 3-fløjede anlæg er der tilføjet en ny skolebygning af form som som et stort metalskur.

Der står i 5.3.6 at "nybyggeri indenfor eller i direkte sammenhæng med kulturmiljøer skal tilpasses den kulturhistoriske sammenhæng, som byggeriet indgår i, og bør gives et nutidigt præg med respekt for den lokale byggeskik".

Man kan jo nok sige at bygningen har et nutidigt præg, men den respekterer på ingen måde det, som man normalt vil kalde lokal byggeskik. Når arkitekt og bygherre ikke har kunnet finde ud af det, som står i kommuneplanen, så må den kommunale sagsbehandling gribe ind i overensstemmelse med de iøvrigt udmærkede retningslinjer.

Der er tidligere fremsendt en liste over kulturmiljøer og gældende bevarende lokalplaner i Slagelse Kommune. I denne liste kan bemærkes at de 2 lokalplaner for Sludstrup og Fårdrup nok så meget skyldtes Hashøjs ønske om at udlægge nogle få jordbrugspareller og ikke så meget bevaringsønsker. Derimod skal Slagelse roses for de rigtig udmærkede reviderede af lokalplanerne for Agersø, Omø og Bisserup.

Bevaringsforeningens ovenstående kommentarer indeholder en del kritik, som dels omhandler forhold, som ganske vist går mange år tilbage, men som også påvirker nutiden, og dels mere recente sager.

Bevaringsforeningen håber i fremtiden at kunne have et nyttigt samarbejde med Bystyre og Teknisk Forvaltning til gavn for vor kommune.

Med venlig hilsen
pfv

Jan Simmelhag.

Elisabeth Parsner

Fra: Ib Larsen <iblarsen1955@gmail.com>
Sendt: 1. maj 2016 23:02
Til: PlanStrategi
Emne: Planstrategi

Til Slagelse Kommune.
Hermed fremsendes, -
Danmarks Naturfredningsforening, Slagelse afdelings kommentarer til Slagelse Kommunes planstrategi.
Venlig hilsen
Ib Larsen

Danmarks Naturfredningsforening, Slagelse afdelings kommentarer til Slagelse Kommunes Planstrategi.
Byrådets indledning begynder med:
"Fra naturens hånd er vi i Slagelse Kommune beriget med smukke landskaber, en rig natur og ikke mindst en fantastisk kyststrækning."
I Danmarks naturfredningsforening er vi selvfølgelig helt enig i denne betragtning.
Og så melder følgende spørgsmål sig:
Hvordan sikrer vi så disse værdier?

"Smukke landskaber."
Vores smukke landskaber sikres gennem planlægning og gennem en stram styring af landzonetilladelser.
Planlovens princip om en skarp adskillelse af by og land skal fastholdes.
Byspredning skal forhindres og der skal selvfølgelig ikke bygges yderligere i vores fantastiske kystområder. Ligeledes skal der selvfølgelig heller ikke bygges i højt prioriterede landskaber og geologiske interesseområder.
Derfor ingen lempelser i kommunens landzoneadministration.
Derfor eksempelvis ingen byudvikling syd for Slots Bjergby i det nationale geologiske interesseområde.

"En rig natur."
Selvom vi i Slagelse Kommune har en rig og værdifuld natur lider naturen i Slagelse også af tab af biodiversitet, hvilket først og fremmest skyldes at vi har et meget effektivt landbrug samt at naturen er fragmenteret.
Derfor bør områderne i Slagelse Kommunes naturkvalitetsplan sikres gennem pleje og naturgenopretning.
Derfor bør naturkvalitetsplanen gøres endnu mere finmasket ved at eksempelvis at flagermus og svampe også indgår i planen.
Derfor bør naturen i de internationale naturbeskyttelsesområder på dobbeltkysten og øerne sikres gennem pleje og genopretning.
Derfor bør Slagelse Kommunes fysiske vandløbsplan gennemføres.
Vandløbene skal sikres naturlige udviklingsmuligheder og grødeskæringen skal ikke øges men mindskes, og der skal være plads til oversvømmelser gennem genopretning af moser og enge langs vandløbene.
Husk det er ikke vandløbene der er kommet tættere på landbruget, men omvendt.

I planstrategien står der under overskriften Varieret natur og fastholdelse af kulturlandskabet. Vi vil fremme den biologiske mangfoldighed og skabe ny natur. Vi vil blandt meget andet etablere Nordskoven og Slagelse og genoprette Tude Ådal.
Begge projekter, som er i gang, er vi i DN selvfølgelig rigtig glade, for det er skridt i den rigtige retning.
I ovenstående lægges der glædeligt nok op at der skal skabes/ genoprettes mere ny natur. Vi er selvfølgelig parat til at komme med forslag, så Slagelse Kommune altid har flere store projekter i gang.
Slagelse Kommune kunne også arbejde for at Dobbeltkysten med øerne blev nationalpark eller naturpark (friluftsrådets kriterier). En proces vi selvfølgelig også gerne vil deltage i.

Under Parathed står der: Vi har mod til at gøre det, der skal til. Det er vi glade for, - for det bliver nødvendigt, når den biologiske mangfoldighed skal fremmes og ny natur skabes.

"En fantastisk kyststrækning."

Vores fantastiske kystområder skal selvfølgelig bevares.

Derfor ingen byggerier eller byudvikling i åbne kystområder.

Hvis kystturismen skal udvikles bør det ske i eksisterende byer og sommerhusområder.

"Oplevelser"

Alle ovenstående kommentarer betyder selvfølgelig ikke, at vi ikke må komme i vores kystområder, landskaber og natur. Tilgængelighed er vigtigt, - det skal bare gøres på en måde, så det vi kommer for at se, selvfølgelig ikke ødelægges.

Derfor er naturformidling vigtigt. Vi vil foreslå, at der etableres et centralt naturformidlingscenter med satellitenheder rundt omkring ved vigtige naturområder.

Bæredygtighed.

I planstrategien står der:

Vi tager hånd om bæredygtig udvikling og prioriterer at nedsætte ressourceforbruget, hvor det giver mening. Vi tænker bæredygtighed ind de steder, hvor der er potentialer for erhvervsudvikling.

Ovenstående citat kræver som minimum svar på følgende spørgsmål:

- 1) Hvordan tager vi hånd om bæredygtig udvikling. Gælder det alle aspekter af bæredygtighed?
- 2) Hvordan prioriteres nedsættelse af ressourceforbruget, hvor det giver mening.

Og hvis mening taler vi om?

- 3) Skal kommunen kun sikre en bæredygtig udvikling, hvis arbejdet med bæredygtighed giver mulighed for erhvervsudvikling.

Stignæs Erhvervshavn.

Ønsket om en kæmpe opfyldning ved Stignæs bør opgives med det samme.

Muligheden for etablering af havnearealer eksisterer jo kun fordi Stignæsværket og raffinaderiet lå der inden udpegningen af de internationale naturbeskyttelsesområder.

Men der er jo ingen grund til at ødelægge mere i dette værdifulde naturområde.

Etablering af veje.

Når Slagelse ligger så centralt, som det nævnes i planstrategien kan det være svært at forstå, at det burde være nødvendigt med flere veje. Det kan godt være at Tværforbindelsens positive effekter stammer fra en rapport, men så vidt vi husker er der for nylig udkommet en rapport, som viser at veje i yderområderne ikke skaber mere vækst. Det eneste veje med sikkerhed skaber er mere trafik, hvilket ikke er specielt bæredygtigt, - det både forurener og fragmenterer landskabet yderligere.

Sendt fra min iPad

Kommentarer vedr. Slagelse Kommunes Planstrategi

Skælskør Bevaringsforening har dels afholdt interne møder om planstrategien, dels mødt en politiker, en arkitekt og en repræsentant for forvaltningen ved et møde på rådhuset om samme emne.

Vi vil i stikordsform gengive de kommentarer, vi ønsker at knytte til planstrategien, og vi stiller gerne op til et evt. samarbejde mht. den videre udformning af de problemstillinger, vi finder væsentlige, dersom kommunen skulle ønske det.

1.: Vi savner **en egentlig arkitekturpolitik** i kommunen (og en stærkere kulturpolitik)!

2.: Der forsvinder for mange **bevaringsværdige bygninger**, der ellers udgør en særdeles væsentlig del af det lokale miljø. Ud over at sikre borgerne smukke og inspirerende omgivelser, bør det bevaringsværdige byggeri også være en væsentlig del af strategien til at tiltrække turister og tilflyttere. Vi henviser til Realdanias vigtige rapport om "**Værdien af Bygningsarven**". (se PS)

3.: Ikke bare kysternes **natur**, men også de landskabelige omgivelser er truet af uheldigt byggeri, af en lidt for ivrig 'rationalisering' og dermed homogenisering og forarmelse af de grønne områder i kommunen.

4.: **Samarbejdet med borgerne** halter. Vi har i Bevaringsforeningen oplevet nogle meget uheldige forglemmelser fra kommunens side. Hvordan kan kommunen forbedre samarbejdet med og inddragelsen af borgerne - i vores tilfælde i forbindelse med sager, der vedrører ikke bare enkelte bygninger, men i det hele taget historisk og æstetisk værdifulde bygnings- og landskabsmiljøer?

Konkluderende: I forbindelse med Jep Lofts hjemmeside og foredrag om 'Gode Byer' har Slagelse fået en sur smiley, fordi Jep Loft mener, at Slagelses bymæssige udvikling har resulteret i en uskøn by. Korsør har fået 4 smileys, Skælskør 3. En formulering af en kommunal arkitekturpolitik (og kulturpolitik), en større ambition om at bevare og om muligt forbedre de bevaringsværdige huse og miljøer, i stedet for at rive ned, en bevidst sikring af naturmiljøerne i kommunen i stedet for at ødelægge eksempelvis Fodsporet og naturen omkring Tjæreby Station og en større omhu mht. at inddrage de borgere og de foreninger, der i forvejen arbejder med disse problemstillinger, ville dels forhindre en yderligere forringelse af Slagelse Kommunes bygnings- og naturmiljøer, dels bidrage til at gøre kommunen til et mere attraktivt valg mht. turisme og bosættelse.

Vi bidrager som sagt gerne til formuleringen af en arkitektur- og bevaringsstrategisk målsætning for Slagelse Kommune, ligesom vi gerne ser en eventuel formalisering af samarbejdet med kommunen i form af regelmæssige møder o.l.

Med venlig hilsen på bestyrelsens vegne,

Mette Lund Jørgensen (formand)

Realdania: Værdien af bygningsarven

Realdanias rapport - der ligger på nettet - demonstrerer, hvor værdifuld bygningsarven er - også i kroner og øre. Mange nyder at færdes i miljøer med historiske bygninger, og bygningsarven underbygger turisme og erhvervsliv.

Rapporten taler om bygningsarvens umiddelbare værdi (identitet, stolthed, kulturhistorie, arkitektonisk og miljømæssig værdi, originalitet) og dens afledte værdi (værdi på andre områder) - med en række skematiske oversigter.

Bygningsarven kan desuden skabe social sammenhængskraft.

Udenlandske og danske studier viser, at bygningsarven genererer øget omsætning og arbejdspladser i lokalområdet via arbejdspladser, og branding kan øge et produkts værdi (eks. herregårdsprodukter).

Der skabes 1,45 fuldtidsstilling pr. 1.000.000 kr. i turistindtægter.

Mht. save-vurderede bygninger viser rapporten, at bevaringsværdige huse ligger betydeligt over almindelige huses værdi, og værdien smitter af på de omkringliggende huse. Man vil simpelthen gerne se på et smukt hus! Tallene er overraskende! Læs rapporten!

d. 1. maj 2016.

Høringssvar til Planstrategi 2016

Set herude fra vandkanten udmærker planstrategien ”Klædt på og parat til fremtiden” sig især ved fraværet af omtalen af øerne. Agersø er ikke på noget sted nævnt ved navn. Og ingen af øerne er nævnt som attraktive lokalsamfund med stort bosætningspotentiale.

Side 16. Oplevelser: Her beskrives at Slagelse Kommune har 180 km. kystlinje, det havde vel været rimeligt i den forbindelse at nævne, at kommunen også har øerne Agersø og Omø som hvert år tiltrækker ca. 60.000 gæster, som benytter de to færger til øerne, ligeledes ligger der på den lange kystlinje Agersø og Omøs attraktive lystbådehavne, som hvert år har ca. 10.000 besøgende, og kan vel dermed gøre sig fortjent til at nævnes under oplevelser.

Side 10. teknologi: er det nævnt at borgerne i Eggeslevmagle og på Omø har taget sagen i egen hånd og fået udlagt fibernet. **Det har vi også på Agersø.** Det var sådan, at for at fibernet kunne komme til Omø, skulle Agersø etablere fibernet først.

Side 30. Landdistrikter og øer: Beskrivelsen af Slagelse Kommunes vilje og ønsker til at understøtte borgerne i landdistrikter og på øerne aktivt ..... ”

kan vi som grundejer- og beboerforeninger tilslutte os, men vil nævne at der under FAKTA står, at to lokalområder har udarbejdet Lokal Udviklingsplaner. Det har både OMØ og AGERSØ også gjort og desuden har vi også en vedtagen Ø-politik fra 2009.

Med venlig hilsen

Agersø Beboerforening

Omø Beboer- & grundejerforening

Jytte Bjergvang/formand

Dorthe Winther/formand

Klædt på og parat til fremtiden

Temadag for elevråd i Slagelse Kommune

HØRINGSSVAR

Klædt på og parat til fremtiden: Temadag for elevråd i Slagelse Kommune

HØRINGSSVAR

Alle elevråd har været inviteret til at drøfte Klædt på og parat til Fremtiden – hele 38 elever takkede ja og deltog i en temadag med Planstrategiens temaer i fokus. Efter mange spændende og givende snakke kom eleverne frem til næsten 150 forslag og gode ideer til Byrådet, om hvordan Slagelse Kommune kan udvikle sig og hvad der kan sættes på.

Skolen - Undervisning, indhold og fag

Rigtig mange af elevernes forslag drejer sig naturligvis om deres hverdag som elever på en skole. Her er forslag til både undervisningsmetoder, fag og muligheden for at vælge og prøve uddannelser. Der er generelt et stort ønske til variation i fagene og fokus på bevægelse og de kreative fag – gerne set i en sammenhæng med de mere fag-faglige fag. Og så ønskes der generelt unge gode lærere. Meget af det der ønskes og efterspørges kan skolerne selv bestemme, og elevrådene kan drøfte ønsker og handlerum lokalt.

Flere elever fremhæver, hvor vigtige de videregående uddannelser i Slagelse er, hvis de skal blive boende her i kommunen.

Spændende byliv

Der er generelt mange ønsker til events og aktiviteter i byerne, der rangerer fra de store (flere biografer og en AquaPark) til de små (skulpturer man selv er med til at lave).

Eleverne ser gerne en festuge/festival i Slagelse med musik, der appellerer mere til de unge. Slagelse festival 2.0 kalder de det. Caféter, diskoteker, gade idræt (skate og parkour) og flere aktiviteter på torvene må gerne fylde mere i bybilledet. Anlægget bør også forbedres, fx med ny spændende legeplads.

Fritidsaktiviteter

Desuden nævnes ønsker til nye fritidsfaciliteter. Naturpark, springcenter, indendørs fodboldbaner og flere legepladser står meget højt på ønskelisten. Eleverne ser frem til det nye museum på Trelleborg.

Erhverv

Flere elever nævner, hvor vigtigt jobmarkedet er. Flere arbejdspladser i kommunen gør, at man ikke nødvendigvis skal søge job andet sted hen. Opstartshjælp til iværksættere kunne være et spændende tiltag i denne forbindelse.

Generelt:

Der er stor tilfredshed med det sted, eleverne bor. Både på land og i byerne findes alt det, man har brug for, i hvert fald indtil man er teenager.

Det er klart, at man er vant til at rejse og køre, når man bor på landet, og man lever med det vilkår, der er omkring busser. Men gode offentlige forbindelser er vigtige, og eleverne ønsker flere busser og bedre busplaner, trods det at de er bevidst om, at der er få brugere.

Skolen - Undervisning, indhold og fag

- Blive bedre til at forklare og fortælle om de videregående uddannelser
- Flere videregående uddannelser i Slagelse *2
- Niveaudeling i klasserne*2
- Linjefag fra 7 klasse*2
- Særlig undervisning for dem, der har svært ved det
- Mere fokus på 10 klasse
- Fokus på små skoler og små lokalområder/samfund *2
- Timer til trivsel
- Kortere dage for de yngste elever
- Alle skal ikke have en længere uddannelse - alle job er vigtige
- Flere ressourcer til brobygning - flere besøg på ungdomsuddannelserne
- Brobygning og besøg til uddannelser også i andre kommuner og byer
- Læringsmål opfriskes løbende, så man hele tiden ved, hvad man er bedst med og til. Og hvad man skal lave.
- Fjerne / ikke indføre karaktermuren på 4 til gymnasiet
- Karaktermuren på 4 til gymnasiet vil skære mange unge fra
- Reklame for talentklasser
- Skolen kan arbejde sammen med eks dagpleje og blefabrik
- Kreative fag ind i mellem håndværk og design, madkundskab, billedkunst mm.
- Færre bøger i tasken - den er al for tung
- Lidt mere musik på skolerne
- Bevægelse i undervisningen*2
- Mere/bedre bevægelse og aktivitet *2
- Variation i fagene
- Gode lærere skal have flere penge
- Flere yngre lærere
- Flere og yngre lærere
- Flere store skoler i stedet for små. på den måde bliver der bedre muligheder for at lave eliteklasser i mange forskellige genskaber

Fritidsaktiviteter

Naturpark
Indendørs fodboldbaner
Flere trampoliner i jorden
Flere legepladser til større børn - 10+
Indendørs springcenter (i Slagelse) *4
Et museum på Trelleborg

Erhverv

Flere arbejdspladser
Opstartshjælp til iværksættere / opstart af virksomhed *2

Spændende byliv

Flere events i Slagelse – som eks colour run

Slagelse festival 2.0 *4. (Slagelse festuge 2.0 er et udtryk for at eleverne gerne ser en festuge/festival med musik, der appellerer mere til de unge.)

Slagelse oktober festival

Skulpturer – alla kan male

Skulpturer man selv er med til at lave

Gør Anlægget til et bedre sted – eks med ny spændende legeplads

Gode cafeer

Flere diskoteker

Mere gadeidræt – skate og parkour

Aktiviteter på centrale pladser i byerne

Flere biografer

Aqua Park

En fed svømmehal – sjov og stor

Offentlig trafik

Flere busser – man skal kunne komme frem og tilbage *4

Der er brug for bedre busplaner

Gode offentlige forbindelser er vigtige

Venskabsklasser og skoler

Venskabsklasser i udlandet og andre byer *10

Venskabsklasser i andre byer *3

Bedre muligheder for udvekslingsstudenter og samarbejde med udenlandske skoler

